

CENTRUM UNIJNYCH PROJEKTÓW TRANSPORTOWYCH

C U P T

**KOREKTY FINANSOWE ZA NARUSZENIE PROCEDUR
UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W
PROJEKTACH WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE
ŚRODKÓW POIiŚ**

Centrum Unijnych Projektów Transportowych
30 września 2014r.

CUPT kompleksowo **wspiera** beneficjentów w procesie przygotowania inwestycji i ich realizacji.

Celem Centrum Unijnych Projektów Transportowych jest racjonalne i efektywne **wykorzystanie** do 2023 roku **wszystkich środków** Unii Europejskiej przeznaczonych na dofinansowanie projektów transportowych.

Podstawowe akty prawne i dokumenty

Artykuł 98 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. *ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie nr 1260/1999*

Na mocy powyższego artykułu państwo członkowskie dokonuje korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w operacjach lub programach operacyjnych.

Podstawowe akty prawne i dokumenty

COCOF 07/0037/03 z dnia z dnia 29.11.2007 r. – Wytyczne do określania korekt finansowych nakładanych na wydatki ponoszone z funduszy strukturalnych lub FS w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Pierwszy Taryfikator KE przeznaczony na okresy 2004-2006; 2007-2013

„Wytyczne mają pomóc służbom Komisji w zapewnieniu wspólnego podejścia przy rozpatrywaniu poszczególnych przypadków nieprawidłowości”

„Właściwym organom państw członkowskich zaleca się, aby stosowały te same kryteria i wskaźniki korekty przy korygowaniu nieprawidłowości wykrytych przez ich służby podczas kontroli „

Podstawowe akty prawne i dokumenty

Decyzją Komisji Europejskiej C(2013) 9527 z dnia 19 grudnia 2013 r. zostały ustanowione *Wytyczne dotyczące określania korekt finansowych dla wydatków finansowanych przez Unię w ramach zarządzania dzielonego w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych, które zastępują wcześniej obowiązujące Wytyczne dla okresów programowania 2000–2006 i 2007–2013:*

Wytyczne ustanowione Decyzją stosuje się dla funduszy wdrażanych w perspektywie finansowej 2007–2013 (po dacie przyjęcia Wytycznych) oraz 2014–2020,

Podstawowe akty prawne i dokumenty

23 Stycznia 2009r. Wytyczne MRR w zakresie kontroli realizacji
POIiŚ 2007-20013

Taryfikator - Załącznik nr 10 do Wytycznych –
Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień
publicznych związane z realizacją projektów
współfinansowanych ze środków UE

Celem dokumentu jest ustalenie zasad wymierzania korekt
finansowych za naruszenia przy udzielaniu zamówień
publicznych

Podstawowe akty prawne i dokumenty

W dniu 10.02.2010r. weszły w życie Zalecenia w zakresie sposobu korygowania wydatków nieprawidłowo poniesionych w ramach POIiŚ, wraz z załączonym *Taryfikatorem do wymierzania korekt finansowych za naruszenia zasad zawierania umów, do których nie stosuje się ustawy Pzp.*

Podstawowe akty prawne i dokumenty

- **7 kwietnia 2010 r.** - aktualizacja taryfikatora (w wyniku zmiany ustawy Pzp - listopad, grudzień 2009).
- **16 czerwca 2010r.** – Zalecenia nr 7 IZ stosowanie w POIiŚ stawek korekt finansowych odnośnie uchybień zidentyfikowanych przez KE w Planie Działań dla Polski na lata 2000-2006 oraz audytach KE na projektach FS w perspektywie finansowej 2000-2006

Podstawowe akty prawne i dokumenty

- 16 listopada 2010r. – Zalecenia nr 9 IZ stosowanie w POIiŚ stawek korekt finansowych odnośnie uchybień zidentyfikowanych przez KE w Planie Działań dla Polski na lata 2000-2006 oraz audytach KE na projektach FS w perspektywie finansowej 2000-2006

Treść niniejszych zaleceń zawiera uwagi zgłoszone przez KE w końcowym raporcie z audytu systemu zarządzania i kontroli PO IiŚ

Podstawowe akty prawne i dokumenty

W Zaleceniach nr 9 opisane zostały błędy związane z niepełną transpozycją prawa UE w prawie krajowym

✓ *Wymaganie wykazania posiadania odpowiedniego sprzętu już na etapie procedury przetargowej*

✓ *Brak przekazania sprostowania do Dziennika Urzędowego UE w związku ze zmianami w ogłoszeniu*

Podstawowe akty prawne i dokumenty

15 października 2012 r. weszły w życie zaktualizowane *Zalecenia IZ POIiŚ nr 17/2012 w zakresie sposobu korygowania wydatków nieprawidłowo poniesionych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.*

Załącznikiem do Zaleceń jest dokument ["Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE"](#), jak również ["Wskaźniki procentowe do obliczenia wartości korekty finansowej za naruszenia przy udzielaniu zamówień publicznych, współfinansowanych ze środków funduszy UE"](#)

– wejście w życie **14 listopada 2012 r.**

Podstawowe akty prawne i dokumenty

29 kwietnia 2013r. weszły w życie *Wytyczne* w zakresie sposobu korygowania wydatków nieprawidłowo poniesionych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

Jednym z załączników do Wytycznych jest Taryfikator, dodatkowo załącznikiem jest dokument pt. Stosowanie w POiS stawek korekt odnośnie nieprawidłowości zidentyfikowanych przez audyty KE

Aktualizacja Taryfikatora 31 maja 2014

Podstawowe akty prawne i dokumenty

Beneficjent chcąc realizować projekt podpisuje finalnie Umowę o dofinansowanie:

Zasady realizacji Projektu

1. *Beneficjent zobowiązuje się do zrealizowania Projektu w pełnym zakresie, zgodnie z Umową i jej załącznikami, z należytą starannością, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i wspólnotowego. Beneficjent zobowiązuje się w szczególności do przestrzegania:*
  - 2) *wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego (...)*
2. *Beneficjent oświadcza, że zapoznał się z treścią wytycznych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 § 7.*

Kwalifikowalność wydatków

Warunkiem uznania wydatków za kwalifikowalne jest poniesienie ich przez Beneficjenta (...) zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy oraz **Wytycznymi** w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO IiŚ (...)

Podstawowe akty prawne i dokumenty

§ 12.

Procedura zawierania umów w ramach wydatków kwalifikowalnych dla zadań objętych Projektem

Beneficjent jest zobowiązany do zawierania umów, z tytułu których będzie ponosił wydatki kwalifikowalne dla zadań objętych Projektem, z uwzględnieniem procedur przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (...), zwanej dalej „ustawą Pzp”, w przypadku, gdy wymóg jej stosowania wynika z ustawy Pzp.

§ 13.

Kontrola procedury zawierania umów dla zadań objętych Projektem

7. Instytucja Wdrażająca **może odmówić części lub całości dofinansowania** dla umowy lub umów w ramach Projektu, które zostały zawarte **niezgodnie z zasadami zawierania umów**, o których mowa w § 12, a w przypadku, gdy środki finansowe zostały już wypłacone, wystąpić do Beneficjenta o ich zwrot.

Podstawowe akty prawne i dokumenty

- ✓ Wytyczne w zakresie kontroli realizacji PO IiŚ 2007-2013,
- ✓ Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO IiŚ,
- ✓ Wytyczne w zakresie sposobu korygowania wydatków nieprawidłowo poniesionych w ramach PO IiŚ 2007-2013 wraz z *Taryfikatorem*.

Metody ustalania wysokości korekty

Taryfikator przewiduje dwie metody nakładania korekt finansowych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości:

✓ Wskaźnikowa – stosowana wówczas kiedy skutki finansowe określonego naruszenia są trudne do oszacowania, czy wręcz niemożliwe. Wówczas ustala się korektę finansową według wskaźników wskazanych za poszczególne nieprawidłowości.

Metoda wskaźnikowa jest stosowana najczęściej.

✓ Dyferencyjna (konkretyzacja szkody) – stosowana gdy możliwe jest ustalenie rzeczywistej (faktycznej) wysokości szkody.

Metoda stosowana bardzo rzadko, tylko w wyjątkowych sytuacjach.

CENTRUM UNIJNYCH PROJEKTÓW TRANSPORTOWYCH

19.	Określenie dyskryminacyjnych warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów oceny ofert	<p>1. Naruszenie art. 7 ust. 1, w zw. z art. 22 ust. 4 Pzp, poprzez dokonanie opisu sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewnia równego traktowania wykonawców.</p> <p>2. Naruszenie art. 7 ust. 1, w zw. z art. 91 ust. 2 Pzp, poprzez określenie kryteriów oceny ofert w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewnia równego traktowania wykonawców.</p>	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
20.	Nieprawidłowości w zakresie oświadczeń i dokumentów wymaganych od wykonawców	Naruszenie art. 25 ust. 1 Pzp, poprzez żądanie od wykonawców oświadczeń lub dokumentów, które nie są niezbędne do przeprowadzenia postępowania.	5%	
21.	Dyskryminacyjny opis przedmiotu zamówienia	<p>1. Naruszenie art. 29 ust. 2 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.</p> <p>2. Naruszenie art. 29 ust. 3 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia bez zachowania przesłanek określonych w tym przepisie.</p> <p>3. Naruszenie art. 30 ust. 2, 3 i 4 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia za pomocą norm, aprobat, specyfikacji technicznych i systemów odniesienia bez dopuszczenia rozwiązań równoważnych lub z naruszeniem ustawowej kolejności.</p>	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
22.	Niejednoznaczny opis przedmiotu zamówienia	Naruszenie art. 29 ust. 1 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób niejednoznaczny i niewyczerpujący, za pomocą niedostatecznie dokładnych i niezrozumiałych określeń, nieuwzględniający wszystkich wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty.	10%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.

Według najnowszego Taryfikatora wskaźniki procentowe nie mogą być obniżane w przypadku kategorii, dla których wskazano jedną stawkę procentową.

Przesłanki które nie powinny stanowić podstawy do obniżenia korekty:

- ✓ brak protestów/ odwołań wniesionych przez oferentów,
- ✓ liczba ofert/wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu,
- ✓ fakt, że zamawiający nie odrzucił żadnej oferty w wyniku oceny zgodności z danym wymogiem,
- ✓ Żadni oferenci nie zostali wykluczeni i żadne oferty nie zostały odrzucone
- ✓ wartość elementów zamówienia dotkniętych naruszeniem

Stosowanie *Taryfikatora*

W wyniku kontroli CUPT, **metoda deferencyjna** została zastosowana 11 razy.

Przypadki te dotyczyły odrzucenia najtańszej oferty i dokonania wyboru oferty droższej. Wysokością korekty była tutaj różnica między ceną wybranej oferty, a ceną oferty odrzuconej.

Stosowanie *Taryfikatora*

Podczas jednego z audytów służby KE zakwestionowały stosowanie metody dyferencyjnej. Jedna z Instytucji Wdrażających zastosowała tę metodę obliczając dokładną kwotę wartości robót obciążonych nieprawidłowością na podstawie cen zawartych w ofercie. Ten sam mechanizm został zastosowany do ustalenia wysokości korekty w przypadku użycia znaków towarowych (wartość elementów wyliczono na podstawie kosztorysu ofertowego).

Audytorzy KE nie zgodzili się z argumentacją strony polskiej uważając, że nie ma możliwości dokładnego określenia wartości nieprawidłowości wydatków, ponieważ „*doszło do wpływu na konkurencję*”. Zalecono zastosowanie korekty finansowej w wysokości 25%.

Dodatkowo audytorzy KE podkreślili, iż metody tej nie należy stosować, „*kiedy dana nieprawidłowość miała potencjalnie odstraszający wpływ na innych oferentów*”.

Stosowanie *Taryfikatora*

W kwietniu 2013 r. CUPT przekazał Komisji Europejskiej dane dotyczące 238 ustalonych korekt. We wszystkich przypadkach, gdzie nastąpiło obniżenie korekt względem stawki określonej w *taryfikatorze COCOF* KE poprosiła o wyjaśnienia. Po przekazaniu dodatkowych wyjaśnień CUPT, w ramach zainteresowania KE pozostało 11 postępowań, które zostały poddane szczegółowej analizie również pod kątem zasadności obniżenia stawki korekty.

IA analizująca te przypadki ze strony polskiej w 6 przypadkach stwierdziła, że stawki korekty były zbyt niskie.

Stosowanie *Taryfikatora*

Zamawiający w załączniku nr 6 do SIWZ wskazał, iż opracowana dokumentacja przekazywana zamawiającemu ma być na nośniku cyfrowym w programie ZUZIA

Wskazany program nie jest jedynym na rynku takiego oprogramowania branżowego, tym bardziej rynku europejskim. Opisanie wymogu dostarczenia przedmiotu zamówienia w powyższy sposób ogranicza konkurencję i dostęp wykonawców do realizacji przedmiotowej usługi. Powyższy opis jest niezgodny z art. 29 ust. 3 Pzp poprzez opisanie przedmiotu zamówienia przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, bez dopuszczenia możliwości składania ofert równoważnych. Zastosowana korekta 12,5%.

Po dokonanej analizie dokumentacji, IA zgadza się ze stanowiskiem KE, iż poziom korekty w tym przypadku powinien wynosić 25% (CUPT zastosował korektę na podstawie poz. 17 Tabeli nr 1 Taryfikatora MRR, jednocześnie brak jest podstaw do obniżenia stawki).

Wskazanie, iż przygotowana dokumentacja (przedmiot zamówienia) powinna być sporządzona w konkretnym programie przeznaczonym do kosztorysowania robót budowlanych tj. w programie "Zuzia" mogło ograniczyć krąg podmiotów zainteresowanych zamówieniem, co mogło mieć wpływ na konkurencyjność postępowania. Program "Zuzia" nie jest standardowym, powszechnie używanym program, dlatego Zamawiający powinien wskazać, iż oczekuje przygotowania dokumentacji w określonym formacie, który mógłby być np. zaimportowany/kompatybilny do programu "Zuzia".

Statystyka kontroli CUPT

Z zestawień przesłanych przez Beneficjentów wynika, że w ramach 346 podpisanych umów o dofinansowanie projektów Beneficjenci zawarli (zawrą) 4500 kontraktów.

CUPT przeprowadził, łącznie 1792 kontroli, w tym:

- ✓ 1600 – kontroli procedur udzielania zamówień,
- ✓ 192 – kontrole na miejscu realizacji projektu.

Przykład 2

Naruszenie dotyczące art. 29 ust. 1 -3 ustawy Pzp poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób naruszający zasadę uczciwej konkurencji przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia wówczas gdy nie jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia

Opisano przedmiot zamówienia poprzez wielokrotne wskazanie nazw konkretnych producentów bez możliwości dopuszczenia produktów o podobnych parametrach.

Takie naruszenie skutkuje ustaleniem korekty finansowej w wysokości 25%

Przykład 3

Art. 32 ust. 2 i 4 – naruszenie polegające na podziale zamówienia w celu ominięcia stosowania przepisów ustawy

Przeprowadzono dwa, odrębne postępowania, każde poniżej progu, w niewielkim odstępie czasu bez publikacji tych ogłoszeń w Dzienniku Urzędowym UE

Za taki podział zamówienia - naruszenie ustalono korektę finansową w wysokości 25%

Przykłady dotyczące naruszeń związanych ze stosowaniem art. 67 ust. 1 ustawy Pzp czyli zamówień udzielanych w trybie z wolnej ręki, w szczególności zamówień dodatkowych i uzupełniających

W przypadku zamówień dodatkowych najczęściej mamy do czynienia z naruszeniem przesłanek:

✓ przewidywalności powstałych robót dodatkowych na etapie zamówienia podstawowego

✓ objęcia powstałych robót dodatkowych zamówieniem podstawowym

W przypadku zamówień uzupełniających najczęściej mamy do czynienia z naruszeniem przesłanki braku powtórzenia tego samego rodzaju zamówienia, który jest w zamówieniu podstawowym

Przykład 4 – zamówienia dodatkowe (art.67 ust.1pkt 5 uPzp)
Naruszenie przesłanki „nieprzewidywalności”

Stan faktyczny: Zamawiający udzielił zamówienia dodatkowego na zaprojektowanie na kanale kanalizacji deszczowej dodatkowego elementu (separatora do wód opadowych).

Opinia CUPT: Zamawiający odbierając dokumentację projektową powinien mieć świadomość kompletności dokumentacji niezbędnej do wydania pozwolenia na budowę. Nieprzewidywalność nie miała zatem charakteru obiektywnego i nie wynikała z przyczyn zewnętrznych i niezależnych od zamawiającego.

Ostatecznie za powyższe ustalono korektę finansową w wysokości 25%

Przykład 5 – zamówienia dodatkowe (art. 67 ust. 1 pkt. 5 uPzp)
Naruszenie przesłanki „nieobjęcia zamówieniem podstawowym”

Stan faktyczny: Zamawiający udzielił zamówienia dodatkowego na aktualizację dokumentacji budowlanej, wcześniej przyjętej i odebranej przez zamawiającego .

Opinia CUPT: Ustalono, iż umowa podstawowa obejmowała swym zakresem konieczność aktualizacji dokumentacji. Zgodnie z zakresem zamówienia wykonawca był zobowiązany m.in. do uzyskania wymaganych pozwoleń oraz sporządzenia kompletnej dokumentacji budowlanej zgodnej z aktualnym stanem prawnym (a więc również i aktualizacji jej przed przekazaniem zamawiającemu). CUPT uznał, że aktualizacja dokumentacji nie stanowi nowego zamówienia, lecz jest objęta zamówieniem podstawowym.

Ostatecznie za powyższe ustalono korektę finansową w wysokości 100 %
(ze względu na wartość zamówienia zastosowano inną podstawę w porównaniu z przykładem 4).

Przykład 6 – zamówienia uzupełniające (art. 67 ust. 1 pkt. 6 uPzp) *Naruszenie przesłanki „powtórzenia zakresu zamówienia”*

Stan faktyczny: Zamawiający udzielił zamówienia uzupełniającego na wykonanie dokumentacji projektowej wraz z realizacją robót budowlanych m.in. dla budowy wiaduktu z funkcją przejścia pieszo-jezdnego i tymczasowego „przełożenia koryta rzeki”.

Opinia CUPT: Ustalono, iż opis przedmiotu zamówienia uzupełniającego nie odpowiada powyższemu zakresowi zamówienia podstawowego, jak również nie został on uwzględniony w Programie Funkcjonalno Użytkowym (PFU) dla zamówienia podstawowego. Brak jest zatem spełnienia przesłanki powtórzenia zakresu zamówienia.

Ostatecznie za powyższe ustalono korektę finansową w wysokości 100 %

Przykład 7

Art. 40 ust. 1 – 3 ustawy Pzp - z naruszeniem tym będziemy mieć do czynienia gdy zamawiający nie zamieści/nie przekaze ogłoszenia o wszczęciu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego

W zależności od wartości szacunkowej zamówienia zamawiający bądź to zamieszcza ogłoszenie w Biuletynie Zamówien Publicznych lub też przekazuje je do Dziennika Urzędowego UE.

Naruszenie tego przepisu polega na braku zamieszczenia lub przekazania takiego ogłoszenia

Za takie naruszenie czyli brak przekazania/zamieszczenia ogłoszenia skutkuje korektą finansową w wysokości 100%

Przykład 8

Podrozdział 5.3 Wytycznych do kwalifikowalności – dotyczy postępowań prowadzonych poza ustawą Pzp

Zamawiający powinien dokonać rozeznania rynku a jednak tego nie uczynił zlecając zamówienie bezpośrednio konkretnemu wykonawcy

Za takie naruszenie czyli bezpośrednio zlecenie zamówienia ustala się korektę finansową w wysokości 100%

Przykład 9

Podrozdział 5.5 Wytycznych do kwalifikowalności – dotyczy postępowań prowadzonych poza ustawą Pzp prowadzonych na podstawie kodeksu cywilnego gdzie wymagane jest przeprowadzenie aukcji lub przetargu o których mowa w art. 701 – 705 KC

Zamawiający zgodnie z przepisami 701 – 705 KC powinien przeprowadzić aukcję lub przetarg, które są procedurami otwartymi (musi być ogłoszenie).
Zamiast tego zlecono bezpośrednio wykonanie zamówienia konkretnemu wykonawcy.

Za takie naruszenie czyli brak przeprowadzenia aukcji bądź przetargu zgodnie z KC ustala się korektę finansową w wysokości 100%

Zmiany do umów

Ustawa Pzp, w art. 144 ust. 1 wskazuje, iż zakazuje się istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty o ile zmiany te jak i ich okoliczności nie zostały wcześniej przewidziane przez Zamawiającego.

W chwili obecnej znaczną część kontroli prowadzonych przez CUPT stanowią właśnie kontrole zmian do umów tj. aneksów, porozumień, uгод (w tym również zawartych przed sądem, które traktowane są jak „klasyczna” zmiana umowy).

Największą trudnością jest zdefiniowanie *istotnej zmiany* a co za tym idzie konieczne jest dodatkowe wyjaśnianie (kontrole ex-post) lub też zalecenie zamawiającemu konieczność doprecyzowania zapisów (kontrola ex-ante).

Niedozwolona zmiana umowy jest zagrożona korektą finansową w wysokości 25% wydatków kwalifikowanych kontrolowanej umowy.

Współpraca z innymi instytucjami m.in.
z Urzędem Zamówień Publicznych

CUPT, w przypadku gdy poweźmie informacje (np.: w toku prowadzonych czynności kontrolnych), że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów ustawy, które mogło mieć wpływ na jego wynik, może przekazać do kontroli doraźnej Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych takie postępowanie (zgodnie z *Wytycznymi do kontroli*).

Po zakończeniu takiej kontroli, prowadzonej przez Prezesa UZP, CUPT dokonuje weryfikacji wyniku takiej kontroli pod kątem ewentualnego zastosowania *Taryfikatora*.

CUPT (w okresie 2009 – 2013) przekazał do kontroli doraźnej Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych 22 postępowania.

Weryfikacje wyników kontroli Prezesa UZP i UKS

CUPT ustala również korekty finansowe wskutek kontroli przeprowadzonych przez :

- ✓ Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych,
- ✓ Urzędy Kontroli Skarbowej.

Po przeprowadzeniu kontroli przez ww. podmioty i stwierdzeniu przez nie nieprawidłowości skutkujących koniecznością ustalenia korekty finansowej, CUPT po przeprowadzeniu weryfikacji, nakłada korektę finansowa zgodnie z *Taryfikatorem*.

CUPT przeprowadził **110** weryfikacji wyniku kontroli Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, w zakresie stwierdzonych naruszeń przepisów ustawy Pzp, w wyniku których ustalono korekty finansowe na **37** postępowaniach.

CUPT przeprowadził **22** weryfikacje wyników audytów Urzędów Kontroli Skarbowej, w zakresie stwierdzonych naruszeń przepisów ustawy Pzp, w wyniku których ustalono korekty finansowe na **40** postępowaniach.

Wyrok WSA

Sąd stwierdza, że nie jest trafny zarzut, iż IW nie ma właściwości do poczynania na własną rękę bez zwrócenia się do Prezesa UZP, wiążących ustaleń w przedmiocie naruszenia przepisów UZP. W obowiązujących przepisach znajduje się umocowanie dla IZ do samodzielnego stwierdzenia, że doszło do naruszenia przepisów pzp.

Wyrok WSA

Dalej, sąd stwierdza, że podstawą działania (IZ, CUPT) w zakresie stwierdzenia nieprawidłowości i ustalenia jej wysokości są postanowienia podpisanej pomiędzy skarżącym a CUPT umowy o dofinansowanie projektu.

Zatem skarżący (Beneficjent) decydując się na podpisanie umowy o dofinansowanie przyjął na siebie obowiązki wynikające z umowy, a **stosunki łączące strony z chwilą jej podpisania mają charakter cywilny.**

Uchwała NSA

27 października 2014r., sygn. akt II GPS 2/14

Ustalenie i nałożenie korekty finansowej na beneficjenta nie wymaga decyzji administracyjnej.

Sędziowie orzekli, że w sprawie korekty decyzji się nie wydaje. Uznali, że korekta i zwrot tworzą jedną instytucję prawną. Decyzja o korekcie czyniłaby zbędną tę o zwrocie, gdyż w istocie by ją zastępowała. Gdyby ją jednak dopuścić, wezwanie do zapłaty, które poprzedza decyzję o zwrocie, byłoby bezcelowe.

Działania doradcze zapobiegające wystąpieniu nieprawidłowości

„Weryfikacje doradcze”

Dodatkowe działania kontrolne CUPT mające na celu zminimalizowanie wystąpienia korekt finansowych.

Działania takie prowadzone są na prośbę Beneficjenta.

Polegają na weryfikacji projektu dokumentacji przetargowej, która będzie podlegała kontroli przez inne instytucje (np.: weryfikacje postępowań, które będą podlegać obligatoryjnej kontroli ex-ante Prezesa UZP).

- ✓ Szkolenia dla Beneficjentów, prowadzone przez pracowników CUPT, organizowane przez CUPT (prowadzone przez ekspertów zewnętrznych (np.: pracowników UZP)),
- ✓ Komunikaty zamieszczane na stronie internetowej CUPT, dotyczące bieżących spraw (m.in.: zmiany przepisów, Wytycznych, opinie),
- ✓ Spotkania (konsultacje mailowe) z Beneficjentami w przypadku pojawiania pierwszych oznak problemów dotyczących zawierania/zmian umów,
- ✓ „Poradniki” dla Beneficjentów przygotowywane we współpracy z ekspertami.

Korekty finansowe... ☹️

Przykład 1

Zamawiający zastosował tryb przetargu ograniczonego, powołując się na „pilną potrzebę udzielenia zamówienia”, zastosował przyspieszony tryb przetargu na podstawie art. 49 ust. 3 ustawy Pzp. Uzasadniając swoją decyzję, Zamawiający zapisał, że: *„Pilna potrzeba udzielenia zamówienia wynika z konieczności rozwiązania problemu komunikacyjnego.*

Efektem było skrócenie termin składania wniosków o 9 dni (w stosunku do 30 dniowego).

W opinii CUPT, zastosowanie trybu przyspieszonego było nieuzasadnione. Pilna potrzeba udzielenia zamówienia, o której mowa w ww. przepisie jest sytuacją wyjątkową i ewentualne skrócenie terminów powinno być stosowane tylko w wyjątkowych okolicznościach, w których skrócenie takie jest faktycznie niezbędne i uwarunkowane specyfiką danego zamówienia.

Ponadto przedmiotowa inwestycja była inwestycją wieloletnią a sama procedura wykonawcy trwała ponad 10 miesięcy.

Ostatecznie za powyższe ustalono korektę w wysokości 10%.

Przykład 2

W opisie przedmiotu zamówienia, Zamawiający wielokrotnie wskazał znaki towarowe/nazwę producenta dla materiałów, które miały być użyte na etapie realizacji zamówienia. Ponadto w dokumentacji brak było informacji o dopuszczalności rozwiązań równoważnych. Dodatkowo wskazuje na to negatywna odpowiedź udzielona jednemu z wykonawców, który chciał zastosować inne materiały lub urządzenia.

Ww. znaki towarowe stanowią jedynie przykłady, mające na celu zobrazowanie naruszenia. Należy zaznaczyć, iż ustawa Pzp wprowadza zakaz określania przedmiotu zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję. Oznacza to konieczność eliminacji z opisu przedmiotu zamówienia wszelkich sformułowań lub parametrów, które wskazywałyby na konkretny wybór czy konkretnego wykonawcę/producenta. Zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy Pzp przedmiotu zamówienia nie można opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, chyba że jest to uzasadnione specyfika przedmiotu zamówienia i Zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy „lub równoważny”.

Ostatecznie za powyższe ustalono korektę w wysokości 25%.

Przykład 3

Zamawiający przeprowadził postępowanie w trybie negocjacji bez ogłoszenia. Jako uzasadnienie wyboru trybu Beneficjent wskazał, że w poprzednio prowadzonym postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione. W opinii Beneficjenta powyższy stan faktyczny wypełniał przesłankę zawartą w art. 62 ust. 1 pkt. 1 ustawy Pzp tj. Zamawiający byłby uprawniony do zastosowania tego trybu jeżeli w prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego postępowaniu nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub też wszystkie oferty zostałyby odrzucone ze względu na niezgodność z opisem przedmiotu zamówienia.

W kontrolowanym postępowaniu na każdą z dwóch części wpłynęło po kilka ofert, a wszyscy Wykonawcy, którzy złożyli oferty zostali wykluczeni z powodu niezłożenia wadium w wymaganym terminie.

Oznacza to, że **nie została spełniona przesłanka udzielenia zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia**, gdyż w uprzednio prowadzonym postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego **wpłynęły oferty**, a postępowanie zostało unieważnione ze względu na **wykluczenie z postępowania wykonawców składających te oferty**.

Prezes UZP podtrzymał stanowisko CUPT.

Ostatecznie za powyższe ustalono korektę w wysokości 100%

Przykład 4

Zamawiający dokonał zmiany Umowy zawartej w dniu 20.05.2008r. Przedmiotem zmiany było wydłużenie terminu realizacji umowy o 150 dni. *Wydłużenie terminu realizacji umowy wynikało z konieczności zastosowania zwiększonej w stosunku do przedmiaru robót, ilości stali zbrojeniowej w konstrukcji wykonywanego obiektu. Ilość stali na etapie określania przedmiotu zamówienia była szacunkowa, dlatego też na etapie realizacji Projektu Wykonawczego uszczegółowiono wyniki obliczeń, badań i analiz (zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia), na podstawie których określona została ostateczna ilość stali zbrojeniowej w konstrukcji wykonywanego obiektu. Ponadto w opinii Zamawiającego zaistnienie w/w rozbieżności miało charakter okoliczności, których nie dało się przewidzieć. Sytuacja ta wynika z wadliwego oszacowania ilości potrzebnej stali na skutek błędów Projektanta. Jednocześnie w przekazanych do CUPT wyjaśnieniach Beneficjent podniósł, że termin wykonania zamówienia nie był kryterium wyboru oferty najkorzystniejszej.*

Przykład 4

W momencie zawierania umowy obowiązywał zapis art. 144 ust. 1 ustawy Pzp w brzmieniu: *zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że konieczność wprowadzenia takich zmian wynika z okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, lub zmiany te są korzystne dla zamawiającego*. Dlatego też rozpatrując możliwość wprowadzenia zmian do niniejszej umowy w aspekcie prawnym, należało brać pod uwagę ww. przepis. Mając na względzie, że kwestia „korzyści zmian dla zamawiającego” była niezgodna z ustawodawstwem unijnym a w konsekwencji ten zapis uległ zmianie w związku z wejściem w życie wspomnianej wyżej ustawy z dnia 4.09.2008r. o zmianie ustawy Pzp oraz niektórych innych ustaw, w kontrolowanym przypadku, w aspekcie prawnym brano pod uwagę **wyłącznie nieprzewidywalność takiej zmiany**.

W opinii CUPT zmiana dokonywana przez Zamawiającego w badanym Aneksie polegająca na przedłużaniu realizacji przedmiotu zamówienia o 150 dni nie wypełnia dyspozycji art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, w zakresie nieprzewidywalności takiej zmiany.

Ostatecznie za powyższe ustalono korektę w wysokości 25%

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

www.cupt.gov.pl

Kontakt:

Centrum Unijnych Projektów Transportowych
ul. Bonifraterska 17
00 – 203 Warszawa
tel. (22) 262 05 00; fax (22) 262 05 01
e – mail: cupt@cupt.gov.pl
www.cupt.gov.pl

